

GORSKI

Na drugi strani je vabilo za
zbor članov!

popotnik

Revija Planinskega društva LPP
Leto XLV, februar 2025

št.

1

VABILO NA 51. LETNI REDNI **ZBOR ČLANOV**

Vse člane, članice in simpatizerje
Planinskega društva LPP vljudno vabimo
na redni letni zbor članov.

Po uradnem delu zbora z ustaljenim
dnevnim redom bo sledila večerja in
družabni del.

ČETRTEK, 20. 2. 2025, OB 18. URI

RESTAVRACIJA EL CLASICO

Bravničarjeva 13, Ljubljana Šiška
(poleg Porsche Slovenija).

VABLJENI!

Predsednik PD LPP
Tomaž Rusimovič

UVODNIK	4
KAM GREMO	5
HLEVIŠKA PLANINA (908 m), SOBOTA, 5. 4. 2025	5
GLINŠČICA, PETEK, 2. 5. 2025	5
ŠAVNIK (1574 m), SOBOTA, 14. 6. 2025	6
SREČANJE S POBRATENIM DRUŠTVOM SPD TRST, NEDELJA, 13. 7. 2025	6
PLANINARJENJE PO FUŽINSKIH PLANINAH, 22. – 24. 8. 2025	8
STROKOVNI ČLANKI	10
KAKO BOHINJ IN ALPE PREMAGUJEJO KONEC DOBE »BELEGA ZLATA«	10
NAJNOVEJŠA JAMARSKA ODKRITJA NA PLANINI POLJANA	10
MLADINSKI KOTIČEK	12
IZ VRTČEVSKE KRONIKE	12
Z VLAKOM NA PLANINSKI IZLET (OŠ Oskar Kovačič)	14
KJE SMO BILI	16
FRIZERJI V VIŠAVAH – VZPON NA TRIGLAV – NEIZMERNI RAZGLEDI, NEPOZABNI TRENUTKI IN NOVE "PRAVE" SLOVENKE IN SLOVENCİ	16
PO RILKEJEVI POTI, 18. FEBRUAR 2024	18
PRVI POHOD PLANINSKE SKUPINE SFŠ NA GRMADO IN ŠMARNO GORO	20
5. TRADICIONALNI POHOD NA PLANINO PRI JEZERU, 2. februar 2025	21
ZANIMIVOSTI	22
KAKO NAPREDUJE PRENOVA JEDILNIC NA NAŠI KOČI NA PLANINI PRI JEZERU	22
KRATKO POROČILO MARKACIJSKEGA ODSEKA	25
REZERVACIJSKI SISTEM NA NAŠI KOČI ŽE DELUJE	25
SPLOŠNI POGOJI ZA SPLETNO REZERVACIJO LEŽIŠČA V PLANINSKI KOČI	27
IZLETI PD LPP 2025/26	28

GORSKI

popotnik

Leto XLV / št. 1, februar 2025
ISSN 2232-397X.
Natisnili smo: 280 izvodov

Izdaja:
PLANINSKO DRUŠTVO LPP
Celovška cesta 160
1000 Ljubljana

Tel.: 01 58 22 751
mail: pdlpp1974@gmail.com
url: <http://www.pdlpp.si>

Uradne ure:
vsak četrtek
od 14:00 do 18:00

Zanj:
TOMAŽ RUSIMOVICH, predsednik

Prispevke pošiljati na:
silva.papez63@gmail.com

Odgovorni urednik:
TOMAŽ RUSIMOVICH

Uredniški odbor:
TOMAŽ RUSIMOVICH
BOJANA BURNIK
HELENA NOVAK

Tehnično uredništvo:
SILVA PAPEŽ
GREGOR GERČAR

Jezikovni pregled:
SILVA PAPEŽ
EMILIJA VRABER

Zunanji sodelavec:
TISKARSKI ŠKRAT

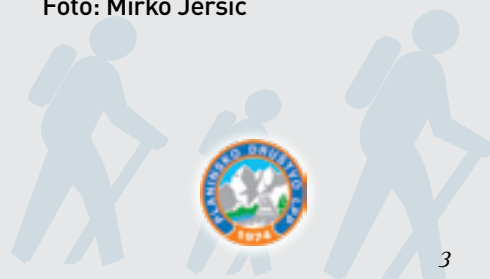
Oblikovanje in prelom:
PARTNER GRAF D.O.O.

Grafična priprava za tisk in tisk:
PARTNER GRAF D.O.O.

Slika na naslovnici:

Pridni obrtniki tudi v januarju
obnavljajo jedilnici na naši koči.

Foto: Mirko Jeršič

UVODNIK

TOMAŽ RUSIMOVIČ

V začetkih slovenskega planinstva je bil narodnostni motiv gonilna sila za prevlado nad nemškimi in avstrijskimi planinskimi društvi, ki so delovala v naših gorah (gradnja postojank, nadelava poti in alpinistični vzponi).

Glavni mejnik slovenskega planinstva je bil ustanovni občni zbor Slovenskega planinskega društva, ki je potekal v Ljubljani, 27. februarja 1893. Za obdobje treh let so bili izvoljeni Fran Orožen kot načelnik ter člani dr. Josip Furlan, Anton Mikuš, Josip Hauptman, Ivan Soklič, Fran Tavčar, Fran Triller, Ivan Hrasky in Ljudevit Wölfling. Vsi omenjeni so bili večinoma zelo ugledni in izobraženi ter zavedni Slovenci. S svojim znanjem, pripadnostjo in srčnostjo so po Sloveniji uspešno ustanavljali podružnice SPD in parirali nemško govorečim planinskim društvom. Gradili so planinske postojanke, nadelovali poti in se tudi v alpinističnih podvigih uspešno kosali s tujci.

Po drugi svetovni vojni se je slovensko planinstvo ponovno razmahnilo. Planinska društva so nadaljevala predvojno delovanje, mnogo pa se jih je na novo ustanovilo. Velikokrat so se planinska društva ustanavljala in imenovala po podjetjih, kjer so nastala (PD Avtomontaža, PD Litostroj, PD Viator itd.). Ta podjetja so podpirala rekreacijo delavcev in v tem smislu pomagala graditi in vzdrževati planinske postojanke. Ko nam je pogorela koča na Planini pri Jezeru, nam je podjetje VIATOR, v kateri so bili mestni promet, delavnice, tovarni promet itd., nesebično priskočilo na pomoč. Najprej so nam pravniki pomagali odkupiti pogorišče, nato nam je vodja investicij gradbeni inženir Milan Kremenšek naredil načrte za novo kočo, interna banka nam je pomagala gospodariti s financami in še bi lahko naštevali.

Danes, v kapitalizmu, sta solidarnost in prostovoljstvo vedno bolj izjema kot pravilo. Mnoga planinska društva se srečujejo s pomankanjem znanja, kako voditi obnove koč, kako načrtovati nove kočice – v zadnjih štirih letih so pogorele štiri kočice (Okrešelj, Korošica, Golte, Osankarica). Društva se zelo težko spopadajo z nadomestnimi gradnjami. Znane so težave, ki jih imajo PD Jesenice, PD Postojna, PD Celje in še kdo.

Po moje imamo dva problema: prostovoljci, ki so radi prišli na kočo in celi dan delali le za hrano in pijačo in jim je bilo druženje in uspeh društva zadostno plačilo, so se postarali in nimajo pravih sledilcev med mladimi. Drugi problem pa je pomanjkanje strokovnega znanja. Strokovno pomoč, ki jo planinska društva s kočami potrebujejo na področju gradbeništva, energetike, ekologije in drugih zahtev, je večinoma treba plačati. Razen tega pa se planinstvo vse bolj spreminja v turizem, za katerega veljajo drugačne zakonitosti, kot pri navadnem obiskovanju gora. V naših gorah srečaš danes veliko več tujcev kot domačih planincev.

Eden glavnih krivcev, da verjetno nikoli več ne bo tako, kot je bilo, je individualizem, ki je v družbi vedno bolj prisoten; ta koncept poudarja neodvisnost, samostojnost in osredotočenost na osebne cilje ter interese posameznika. Vpliv individualizma na pripadnost skupinam, društvom in podobnim kolektivom je lahko dvojen in ima tako pozitivne kot negativne učinke, odvisno od konteksta in družbenih okoliščin.

Negativnih vplivov je nedvomno več, ti vplivi individualizma na pripadnost skupin so:

- Individualizem lahko vodi do zmanjšanega občutka pripadnosti, saj posamezniki dajejo prednost lastnim interesom pred skupinskimi cilji.
- Ljudje se manj pogosto vključujejo v prostovoljne dejavnosti, društva ali skupnosti, ker tega ne vidijo kot neposredno koristno za njih same.
- V individualistično usmerjeni družbi je osebni uspeh pogosto pomembnejši od skupinskega. To lahko povzroči pomanjkanje motivacije za sodelovanje v skupinskih projektih ali prostovoljnih dejavnostih.
- Posamezniki v individualističnih družbah so manj pripravljeni sklepati kompromise ali prevzemati odgovornost za skupne interese, kar lahko oslabi delovanje društev in organizacij.
- Individualizem je pogosto povezan z digitalno kulturo, kjer se osebne povezave gradijo prek spleta, ne pa v fizičnih skupnostih, kar lahko vodi do izolacije in manjše angažiranosti v tradicionalnih kolektivih.

Pozitivni vplivi individualizma na pripadnost skupini pa so lahko kreativnost in inovativnost:

- Posamezniki z močno izraženim občutkom za individualnost pogosto prinašajo nove ideje in perspektive, kar lahko koristi skupini ali društvu.
- Sposobnost kritičnega razmišljanja in izražanja lastnega mnenja lahko pripomore k bolj dinamičnemu in produktivnemu delovanju skupine.

V našem planinskem društvu smo v lanskem letu praznovali 50 let uspešnega delovanja; nedvomno bo naslednjih 50 let v čudovitem novem svetu težjih!

HLEVIŠKA PLANINA (908 M), SOBOTA, 5. 4. 2025

MARINKA KOŽELJ STEPIC

- Zborni mesto:** ob 7h pred sedežem PD LPP na Celovski c. 160 v Ljubljani
- Prevoz:** kombi in osebni avtomobil
- Izhodišče:** cesta Idrija–Vojsko pri naselju Čekovnik
- Zahtevnost:** tehnično lahka tura
- Čas hoje:** 3–4 ure
- Višinska razlika:** 305 m
- Oprema:** dobri planinski čevlji, pohodniške palice, športna oblačila, nekaj proti vetru, hladu in morebitnim padavinam, malica
- Članska izkaznica:** plačana članarina PZS za leto 2025
- Rok prijav:** do četrтка, 3. 4. 2025, prijave sprejema društvena pisarna v času uradnih ur ali po telefonu Ana Božnar 031 699 786 ali na e-mail: pdlpp1974@gmail.com

Kratek opis:

Hleviška planina (908 m) je rahlo poraščen, a vseeno razgleden vrh. Z vrha, ki je hišna gora Idrije, je lep razgled proti Golakom, Javorniku nad Črnim vrhom, Kamniškim Alpam, Karavankam in skozi drevje tudi proti Julijcem. Koča na Hleviški planini (818 m) se nahaja malo pod vrhom Hleviške planine. Od koče, ki je točka Slovenske planinske poti, se nam odpre lep razgled le proti jugovzhodu, na ostale strani ga ovira gozd. Ob koncih tedna imajo zanimivo kulinarično ponudbo.

Vzpon proti vrhu Hleviške planine

Parkirali bomo pri odcepu za kočo na Hleviški planini in šli še nekaj 100 m po cesti na prelaz. Tu bomo cesto zapustili in se po strmi stezici vzpeli na greben, nato pa po bolj položni do koče. Sledil bo še 20-minutni vzpon na vrh. Po isti poti se bomo vrnili do koče in po daljšem postanku krenili po gozdni cesti na izhodišče.

Pogled proti Golakom

GLINŠČICA, PETEK, 2. 5. 2025

STANISLAV KRAGELJ

- Zborni mesto:** ob 7h pred sedežem PD LPP na Celovski cesti 160 v Ljubljani
- Prevoz:** kombi in osebni avtomobil
- Izhodišče:** Jezero – San Lorenzo (375 m)
- Cilj:** Botač (319 m) – Draški Kras (442 m)
- Zahtevnost:** lahka krožna pot
- Čas hoje:** 4–5h
- Priporočena oprema:** pohodne palice, udobni gorniški čevlji, oblačila, primerna vremenu in letnemu času, zaščita za sonce/dež/veter, malica in pijača iz nahrbtnika.
- Članska izkaznica:** plačana članarina PZS za leto 2025
- Dokument:** osebna izkaznica
- Rok prijav:** do četrтка, 24. 4. 2025, prijave sprejema društvena pisarna v času uradnih ur ali po telefonu Ana Božnar 031 699 786 ali na e-mail: pdlpp1974@gmail.com

Kratek opis:

S parkirišča gremo na razgledno točko pod vasjo Jezero. Nadaljujemo po gozdni poti do opuščene železniške trase in jo prečkamo, da pridemo do spodnjega razgledišča Zabrežec. Pod nami je reka Glinščica (12 km) in naselje Gornji konec (Bagnoli), kjer bomo imeli krajši postanek v gostišču Premuda. Nadaljujemo ob starem vodovodu za Trst do cerkve Marije na Pečah. Od cerkve je možen vzpon do spomenika Emiliju Comiciju. Po poti navzdol pa pridemo do slapu Supet in naprej v Botač. Tu pridemo do meje med Slovenijo in Italijo. Od kraja Botač se bomo povzpeli na Draško planoto z vrhom Mala Stena-Griža. Na Draškem krasu se ob prekrasnih razgledih vrnemo do izhodišča Jezero.

ŠAVNIK (1574 M), SOBOTA, 14. 6. 2025

MARINKA KOŽELJ STEPIC

- Zborno mesto:** ob 7h pred sedežem PD LPP na Celovski cesti 160 v Ljubljani
- Prevoz:** osebni avto ali kombi
- Izhodišče:** parkirišče pod sedlom Vrh Bače (1150 m)
- Čas hoje:** 3–4 ure
- Zahtevnost:** lahka pot
- Višinska razlika:** 424 m
- Oprema:** dobra planinska obutev, pohodniške palice, nekaj proti vetru, mrazu in dežju, malica
- Članska izkaznica:** plačana članarina PZS za leto 2025
- Prijave:** do 12. 6. 2025, prijave sprejema društvena pisarna v času uradnih ur ali po telefonu Ana Božnar 031 699 786 ali na e-mail: pdlpp1974@gmail.com
- Priporočilo:** udeležba predvsem za tiste z manj kondicije in več želje po hoji po manj znanih vrhovih

Kratek opis:

Šavnik je vrh v vzhodnem delu Bohinjsko-Tolminskih gora. Šavnik je strm stožec nad Bohinjsko Bistrico. Vrh je na severno stran gozdnat, na južno pa travnat. Je bolj malo obiskan, a nudi čudovit razgled na vse strani, zlasti proti SZ na Julijce s Triglavom v sredini. Proti V vidimo vrhove nad Soriško planino in še kaj. Obisk tega vrha je najlepši v začetku junija, ko je tu polno raznoterega živopisanega cvetja.

Naša pešpot se bo pričela na malem parkirišču pod sedlom Vrh Bače. Povzpeli se bomo na sedlo, ki je pomembno križišče mnogih planinskih poti. Zavili bomo levo, strmo v breg, ter kmalu prišli pod vznožje samega vrha Šavnik. Po stezi, ki vijuga po južnem, travnatem pobočju, bomo po slabih 2 urah hoje stopili na vrh. Po razgledovanju in malici iz nahrbtnika se bomo po isti poti vrnili na sedlo. Če bosta še volja in primerno vreme, bomo pot nadaljevali še na vrh Koble. Vrh Koble je bolj ali manj poraščen in ne nudi takega razgleda kot Šavnik. S Koble se bomo spustili delno po zgornjem delu smučišča nazaj v izhodišče.

Križišče poti na sedlu vrh Bače

SREČANJE S POBRATENIM DRUŠTVOM SPD TRST, NEDELJA, 13. 7. 2025

Organizator: Upravni odpor PD LPP,
zanj Tomaž Rusimovič

- Zborno mesto:** ob 7h pred sedežem PD LPP na Celovski cesti 160 v Ljubljani
- Prevoz:** avtobus ali kombi
- Izhodišče:** Rogla
- Čas hoje:** okoli 3 ure
- Zahtevnost:** lahka pot
- Višinska razlika:** 200 m

Oprema: planinski čevlji, pohodniške palice, športna oblačila, nekaj proti vetru, hladu in morebitnim padavinam, malica

Članska izkaznica: plačana članarina PZS za tekoče leto 2025

Rok prijav: do 10. 7. 2025, prijave sprejema društvena pisarna v času uradnih ur ali po telefonu Ana Božnar 031 699 786 ali na e-mail: pdlpp1974@gmail.com

Kratek opis:

Letos prijateljsko srečanje članov obeh pobratenih društev organizira naše društvo. Pot nas bo tokrat vodila na Roglo. Kot je že v navadi, smo si tudi tokrat izbrali zanimivi znamenitosti, ki ju mnogi še niste videli. Dopoldanska malica in pijača bosta iz nahrbtnika, po ogledu pa bomo imeli zaključek v gostišču Koča na Pesku, kjer si bomo potolažili želodčke s pohorskim loncem in izmenjali vtise.

Prva znamenitost, ki jo bomo obiskali, je znamenita »Pot med krošnjami«, ki je prvo tovrstno doživetje v Sloveniji. Postavljena je v osrčje neskončnih pohorskih gozdov, na vrh Rogle, na nadmorski višini 1517 metrov. Pot vam bo pokazala, zakaj je pohorska narava edinstvena. Lahko boste raziskali smreke vse od korenin do vrhov krošenj in postali delček gozdnega življenja. Pot je dolga 1 km ter je prepletena s številnimi interaktivnimi postojankami, namenjenimi otrokom (in malo večjim otrokom), ki prikazujejo rastlinstvo, živalstvo in kamninsko zgradbo Pohorja. Vmes pot popestrijo tudi »igrala«.

Po približno dveh tretjinah poti se dviga 37 metrov visok opazovalni stolp. Do vrha vodi spiralna pot z rahlim (šestodstotnim) naklonom. Že sama konstrukcija stolpa vas bo očarala, razgled, ki se počasi vse bolj razprostira višje in višje, pa je čudovit. Vidi se do Zreč, vidijo se obronki travnika ob gozdu, kjer vodi pot do Lovrenških jezer, vidijo se okoliške vzpetine in strehe apartmajskega naselja na Rogli. Vsekakor je pot zanimiva dogodivščina za otroke in odrasle. Pot ni adrenalinska, seveda pa vas ne sme biti strah višine.

Nekaj zanimivosti Poti med krošnjami:

- višina razglednega stolpa – 37 m,
- premer stolpa – 22 m,
- stolp sestavlja 9 stebrov,
- 80 t porabljenega jekla,

- 112.000 vgrajenih vijakov,
- 755 kubičnih metrov uporabljenega lesa,
- 62-metrski vijugasti tobogan z vrha opazovalnega stolpa,
- 1043 metrov dolga sprehajalna pot, ki vodi med krošnje dreves,
- 20 metrov nad tlemi nameščen vodoravni del poti,
- adrenalinske postaje, kot je zares strašno navidezno brezno, ki so seveda popolnoma varne,
- poučne postaje, ki vas bodo popeljale v rastlinski in živalski svet Pohorja.

Znameniti razgledni stolp ob poti med vrhovi smrek

Rogla je priljubljen kraj vrhunskih športnih ekip

Na Roglo se na športne priprave že desetletja vrača smetana slovenskih in tujih vrhunskih športnikov. Naravnost s priprav na Rogli so po najprestižnejše medalje odšli že mnogi izjemni športniki.

Ste vedeli?

Športniki imajo na Rogli možnost umetnega povečevanja nadmorske višine v t. i. **višinskih (hipoksičnih) sobah**. Napravo za zniževanje vsebnosti kisika je mogoče najti v 6 hotelskih sobah in v trenažni sobi. Tam je mogoče ustvariti razmere, podobne tistim na nadmorski višini do 7000 metrov.

Druga naravna znamenitost pa so Lovrenška jezera, ki jih bomo obiskali po ogledu Poti med krošnjami. Pot je nezahtevna; hodili bomo po gozdu z rahlimi vzponi in spusti (vzpona je slabih 200 m). Za eno smer bomo potrebovali eno uro in pol. Lovrenška jezera so majhna jezera, ki so nastala zaradi šotnega barja. Nahajajo se na visokem barju sredi Pohorja med Roglo in Ribniškim Pohorjem. Jezerca, ki dobivajo vodo le

s padavinami, obdaja rušje. Ogledamo si jih lahko s sprehodom po z lesom tlakovani stezici, ki nam omogoča, da hodimo po suhem in ne po močvirju. Hoja po močvirju pa je prepovedana. Na začetku barja je razgledni stolp, ki nam omogoča pogled po Lovrenških jezerih. Ob jezerih so lesene klopce, na katerih se lahko odpočijemo, odžejamo in pomalicamo ter uživamo v razgledih in v svežemu pohorskemu zraku.

Lovrenška jezera

Po ogledu se bomo vrnila do Koče na Pesku, kjer nas bo čakal znameniti pohorski lonec, priljubljena pohorska jed na žlico. Tam bo tudi obilo časa za druženje in izmenjavo vtisov!

Vabljeni, ne bo vam žal!

PLANINARJENJE PO FUŽINSKIH PLANINAH, 22. – 24. 8. 2025

Organizira:	Upravni odbor PD LPP
Vodniki:	Tomo Rusimovič, Janez Medved, Stanislav Kragelj
Zborna mesto:	petek, 22. 8. 2025, ob 16.00 pred sedežem društva PD LPP na Celovski 160 v Ljubljani
Prevoz:	društveni kombi in osebni avtomobili
Zahtevnost:	zahtevno brezpotje + lažje brezpotje
Čas hoje:	petek 1 ura, sobota 6-8 ur, nedelja prosto

Potrebna oprema: standardna gorniška oprema glede na trenutne razmere in vreme

Članska izkaznica: plačana članarina za leto 2025, ne pozabite osebne izkaznice

Prijave: do srede, 20. 8. 2025, društvena pisarna v času uradnih ur na tel.: 01/58 22 751 ali Ana Božnar, tel.: 031 699 786 oz. mail anaboznar111@gmail.com, ali na e-mail pdlpp1974@gmail.com

Kratek opis:

Prvi odstavek je enak kot vsako leto: samotni in zamaknjeni svet Fužinskih planin nam daje obilo možnosti za pohode v okviru vsakoletnih »dnevov Fužinskih planin«, in tudi letos bo v grobem enako kot lani, v podrobnostih pa malo drugače. Dan Fužinskih planin je zastavljen tako, da je petek popoldan namenjen premiku iz Ljubljane do naše koče na Planini pri Jezzeru, v soboto pa zgodaj zjutraj odidemo proti ciljem naših dveh izletov, ki sta običajno eden manj, drugi pa bolj zahteven. Proti večeru imamo vsi udeleženci druženje ob našem žaru, kjer priložnostni mojstri žara poskrbijo za okusno večerjo, naš gospodar pa tudi za pijačo. Nedelja je namenjena krajšim individualnim ali skupinskim izletom v okolico, popoldan pa povratku v dolino.

Letos smo si za prvi, lažji izlet izbrali obisk lažjega brezpotja, ki se razprostira med Prvim Voglom in Veliko Tičarico. Na poti z Dednega polja proti Vratom bomo pod Prvim Voglom skušali najti možica in slabše uhojeno pot proti Vodenim Rupam. Stezica nas v nizu kratkih dolinic pripelje v bolj planotast svet, kjer

Pogled z Vrha nad Vodeno Rup

opazimo nekaj kraških brezen. Po dobrih 10 minutah zapustimo komaj vidno stezico in vzpon nadaljujemo rahlo levo, kjer se po nekaj minutah vzpona po lažjem brezpotju povzpne na Vrh nad Vodeno Rupo (1995 m). Od Planine pri Jezeru do Vrh nad Vodeno Rupo se dvignemo za ca. 542 m.

Po krajšem počitku se bomo podali proti Štapcam; mogoče obiščemo še Dolino Triglavskih jezer, ali pa jo mahnejo proti Ovčariji in nazaj na Planino pri Jezeru.

Drugi pohod pa bo zahtevnejši tako kondicijsko kot tudi po zahtevnosti. Izlet je primeren le za dobro uhojene planince, ki jim ni težko preplezati tudi kak nezahteven odsek. Podali se bomo na prečenje Vršakov; ta greben se vije na desni strani nad potjo od Vrat do Hribaric na višini malo nad 2400 m. Vršaki so skupina štirih grebenskih vrhov, ki potekajo v smeri od jugozahoda proti severovzhodu. Lahko se jih lotimo od Vrat ob Globoki konti in jih zapustimo na Hribaricah, ali pa gremo z Lazovskega prevala po Dolini za Debelim vrhom na Hribarice in se jih lotimo na severovzhodu ter jih zapustimo pri Globoki konti. V primeru, da bi

šli pohodniki raje na malo krajši pohod, pa je v igri tudi kralj Fužinskih planin Debeli vrh. Vse je odvisno od vodnika in udeležencev.

Greben Vršakov

Članek iz Bohinjskih novic 13. 1. 2025 številka 1:

KAKO BOHINJ IN ALPE PREMAGUJEJO KONEC DOBE »BELEGA ZLATA«

Povzeto po Laurence Alexandrowicz, Euronews

Foto: Euronews

Vpliv podnebnih sprememb vse bolj ogroža smučišča na nižjih in srednjih višinah, zaradi česar ta postajajo vse manj privlačna za zimski turizem. Evropski projekt **BeyondSnow**, v katerega je vključenih deset pilotnih območij, pomaga regijam najti prihodnost tudi v času vse pogostejših zim brez snežne odeje.

Direktor Turizma Bohinj Klemen Langus v osrčju Triglavskega narodnega parka opaza upad smučarskega turizma: »Pred 10 ali 15 leti je smučarski turizem predstavljal 35 % vseh obiskovalcev, danes jih je le še od 18 do 20 %,« pojasnjuje.

Potrebna je strategija za življenje po snegu

Bohinj, ki letno privabi okoli 250.000 turistov, večino poleti, je pred velikim izzivom. Smučarsko območje s 22 progami na nadmorski višini med 1500 in 1800 metri se sooča z vprašanjem, koliko časa bo še trajalo, preden snega zmanjka.

Langus opozarja na potrebo po trajnostnem razvoju: »Razviti moramo pohodniške in kolesarske poti, ne da bi pri tem poškodovali pašnike. Pri razvoju območja je ključno upoštevati tri stebre: kmetijstvo, turizem in varstvo okolja.«

Kot eden od desetih pilotnih krajev v okviru projekta BeyondSnow Bohinj sodeluje z območji iz Francije, Italije, Švice, Nemčije in Avstrije, ki si delijo izkušnje in razvijajo strategije prehoda. Philipp Corradini, raziskovalec pri EURACu, poudarja: »Na osnovi intervju-

jev z deležniki, delavnic in anket o turizmu trenutno oblikujejo strategije, ki niso usmerjene le v turizem, temveč tudi v splošno kakovost življenja prebivalcev.«

Boj proti izgubi prebivalstva

Prehod na življenje brez snega pomeni tudi boj proti odseljivanju z gorskih območij. V Italiji mladi vse bolj zapuščajo Karnijske Alpe, kjer sneg izginja z manjših smučišč, kot je Pradibosco na 1100 metrih nadmorske višine. »Mladi imajo radi svojo regijo in želijo ostati, vendar nimajo perspektive. Potrebujejo službe, ki jim bodo omogočile življenje in prihodnost v domačem okolju,« pravi Margherita Mabel Costantini, 28 letna sodelavka projekta BeyondSnow. Corradini dodaja: »Prebivalcem pomagamo ustvariti lastno turistično privlačnost, namesto da to prepustijo zunanjim vlagateljem, ki morda nimajo čustvene povezanosti z regijo.«

Trajnostna prihodnost za Alpe

BeyondSnow, financiran s sredstvi evropske kohezijske politike v višini 1,944 milijona evrov od skupno 2,72 milijona evrov, spodbuja razvoj lokalnih potencialov. Cilj je, da vsaka skupnost najde svojo posebnost in turistom ponudi nekaj novega. Projekt bo kmalu predstavil digitalno orodje, ki bo ogroženim regijam omogočilo preobrazbo, oceno odpornosti na podnebne spremembe ter razvoj trajnostnih alternativ. Orodje bo brezplačno na voljo odločevalcem v Alpah, z upanjem na vpliv na oblikovalce politik.

Članek iz Bohinjskih novic 13. 1. 2025 številka 1:

NAJNOVEJŠA JAMARSKA ODKRITJA NA PLANINI POLJANA

Peter Mašič, Društvo za raziskovanje jam Ljubljana

Foto: Mojca Odar

Letos mineva pet let od začetka jamarskih raziskovanj na območju planine Poljana. Z društvom za raziskovanje jam Ljubljana smo v tem času nanizali kar nekaj zanimivih odkritij. Tudi v zadnjem letu smo našli veliko novih vhodov. V že znanih jamah pa smo prodrli še globlje in dlje. Nekatere jame dosegajo že rekordne globine in se uvrščajo med najdaljše in najgloblje v Sloveniji. Na več mestih smo naleteli na močan vodni tok, ki mu sledimo proti izviru v dolini. Predvidevamo, da večina voda odteka v izvir Bistrice. Kam se pa dejansko zlivajo vode iz masiva, pa raziščemo v prihodnjih letih.

Med najbolj odmevna odkritja tega območja zagotovo spada septembrska akcija v brezno Dlvn pod malim Raskovcem, kjer smo presegli globino 1000 m. V jamarstvu ta globina predstavlja magično mejo, saj je tako globokih jam zelo malo. Sanje vsakega jamarja so, da bo nekoč odkril tako globoko brezno. 1000 in več metrov globokih jam je na svetu le okoli 120, od tega kar 13 v Sloveniji. 11 od teh se nahaja na Kaninskem pogorju, Dlvn pa je prva tisočmetrca v občini Bohinj in na Gorenjskem, kar naredi odkritje še bolj posebno. Pred tem je bila najgloblja jama na gorenjskem Brezno pri Gamsovi glavici na Pršivcu, z globino 817 m. Z raziskavami v jami **Dlvn** smo začeli na novem leta dan 2022. Od vhoda se vrstijo globoka brezna, nekatera globlja od 100 m. Do poletja 2022 smo jamo raziskali do globine 450 m, tam nas je ustavila ožina, nadaljevali pa leto kasneje.

Foto: Društvo za raziskovanje jam Ljubljana

Na globini 600 m smo iz brezen prišli v območje daljših in prostornejših vodoravnih rogov, po teh smo se v letošnjem letu prebili do globine 1011 m, kjer nas je ustavil sifon. Dlvn nikoli ne razočara, iz raziskovalnih akcij smo se vedno vračali z novimi odkritji. Zgodilo se je celo, da smo na eni izmed akcij raziskali preko 1 km novih rogov.

Drugi mejnik raziskovanj v letu 2024 smo dosegli v jami 4P. Na globini 450 m smo odkrili povezavo z jamo Grvn. Jamski sistem iz treh vhodov Grvn, Rajža in 4P je tako dolg že 10,5 km in globok 630 m. Po dolžini je to trenutno osma najdaljša jama v Sloveniji, veliko rogov in brezen pa še čaka, da jih raziščemo. Zaradi razvejanosti je zelo verjetno, da v sistem povežemo še kakšno jamo. Nadejamo se, da bi bil na planini Poljana lahko nekoč najdaljši jamski sistem v Sloveniji. Trenutno je to jamski sistem Migovec (na Tolminskem Migovcu) z dolžino nekaj manj kot 50 km. Povezave

jam so za jamarje vedno nek poseben dogodek, ko v nedrju gore med odkrivanjem neznanega najdeš prehod v znano jamo.

Še eno večje odkritje v letu 2024 se je zgodilo v jamskem sistemu Brezno prestrašenega netopirja in brezna Ledeni dol. V Lednem dolu smo naleteli na večji vodni tok, ki se zelo verjetno izteka v izvir Bistrice. Trenutno smo se z raziskavami ustavili pred breznom na globini 790 m. Jami raziskujemo že od leta 2019. Pozimi 2023 nam je uspelo odkriti povezavo med jamama, ki sedaj skupaj tvorita 5,1 km dolg sistem z že omenjeno globino 790 metrov.

Foto: Društvo za raziskovanje jam Ljubljana

Poleg raziskav v velikih jamah smo odkrili tudi nekaj novih, manjših. Manjše jame, ki ne presegajo dolžine več kot kakih 30 m, jamarji poimenujemo »čurke«. Vseh jam na območju med planinama Suha in Poljana se je nabralo že preko 100. Nove jame večinoma poimenujemo po bohinjskih narečnih besedah. Vhode navadno najdemo tako, da se odpravimo po brezpotju in upamo, da naletimo na novo luknjo, ki je pogosto skrita v gostem ruševju, skozi katerega se stežka prebijamo. Veliko lažje je pozimi, ko ruševje prekrije sneg in iščemo dihalnike. To so jamski vhodi, skozi katere piha topel zrak, ki stali sneg. Prepričan v jamah je znak, da se jama zelo verjetno nadaljuje v neslutene dolžine in globine. Pri odkrivanju novih vhodov si pomagamo tudi s podatki LiDAR. Prav tako z veseljem preverimo kako luknjo, za katero nam povedo Bohinjci. Ti najbolje poznajo teren in pogosto informacijo o vhodu spremlja tudi zanimiva zgodba, ki se prenaša skozi generacije.

Raziskovanje na območju planine Poljana je za jamarje prava pravljica, a hkrati tudi zelo zahtevno. Veliko odtehta pomoč Agrarne skupnosti Savica, ki nam omogoča uporabo stanu na planini, ter vseh Bohinjcov, ki nam tako ali drugače priskočijo na pomoč.

IZ VRTČEVSKÉ KRONIKE

BOJANA BURNIK

(delno povzeto iz vrtčevske kronike avtorice
Ivanke Vodnik)

Pisalo se je leto 1985 (22. november) ...

»PD Integral je pripravilo prijeten zimski izlet v Vače za naše male šolarje (Vače – GEOSS). Udeležile so se ga vse skupine priprave na šolo.

S tem izletom se je pravzaprav začelo sodelovanje med takratnim VVZ H. CH. Andersen in Planinskim društvom Integral.

Pisalo se je leto 1988 ...

Na Planini pri Jezeru smo konec junija preživeli pet prečudovitih – pestrih in tudi poučnih dni. Vsi smo bili navdušeni: 20 otrok in tri tovarišice. Večina sedemletnikov je takrat prvič planinarila in spoznala lepote gora in marsikdo med njimi je rekel, da bi zamenjal počitnice na morju z dopustom v planinah.

V planinski koči so nas vsi lepo sprejeli in lahko rečemo, da so nas dobesedno razvajali z dobro hrano. Kljub temu da smo bili velikokrat zelo glasni in živahni, smo bili vedno deležni razumevanja vsega osebja.

In sedaj... januar 2025

Letos bo že 40 let, odkar so se naši najmlajši iz našega vrtca v spremstvu vodnikov začeli potepati po Fužinskih planinah.

Planinski tabor je za otroke prav posebno doživetje. Že sama logistika prevoza, pa kako pridemo tako visoko, ali nas avtobus pripelje do koč, kje bomo pa spali, ali je to hotel, ... in še in še. To so pogosto vprašanja, ki nam jih postavljajo otroci, tako da se priprave na planinski tabor pričnejo kar nekaj mesecev pred odhodom na Planino. Preko fotografij skušamo otrokom odgovoriti na marsikatero vprašanje.

Seveda pa se potrudimo, da otroci spoznajo tudi naše planinske vodnike. Dogovorimo se, da nas spremljajo na izletih v širšo okolico našega vrtca (Toško Čelo, Rašica, Šmarna gora, Tamar, ...).

Povabimo jih tudi na Živ Žav. Tam spoznajo Staneta in Janeza, ki pripravita planinski kotichek. Otroci spoznajo planinsko opremo in se preizkusijo v »plezanju«.

Prvi tedni v mesecu juniju so na Planini pri Jezeru rezervirani za otroke iz vrtca Hansa Christiana Andersena.

SMO MLADI PLANINCI
Z LJUBLJANE DOMA.
KO PRIDEMO V GORE,
PRAV VSAK NAS SPOZNA ...

Avtobus mlade planince in njihove vzgojiteljice odpelje proti Bohinju. V Stari Fužini pa jih že čakata vodnika, ki pomagata naprej pri prevozu z društvenim kombijem. Za večino otrok je to prvič, da se pelje s kombijem. Pa to še v hribe po ovinkasti cesti. Tudi pogled skozi okno marsikoga pusti odprtih ust! Kajti, vidijo velika drevesa, skale, slap, ...

Tako se začne petdnevno planinsko potepanje po Fužinskih planinah.

NAHRBTNIK NA RAME
PA ČEVLJE NA NOGE.
PA VSI SMO VESELI,
KO GREMO V GORE ...

Že prvi dan je pred nami prvi izlet. S Planine Blato se odpravimo proti Planini pri Jezeru. Tam nas čakajo čisto nova planinska koč, oskrbnika Dušan in Silva ter kuharica Mari.

Ko prispemo v koč, se razporedimo po sobah, pripravimo si postelje, v torbah poiščemo copate, pižamo, ... in kmalu nas čaka kosilo. Tukaj je hrana čisto drugačnega okusa, večkrat rečemo, da je prav posebna, da je planinska. Seveda za to odlično poskrbi naša Mari. Včasih tudi še za kakšno prav posebno presenečenje.

Seveda se po vsakem odličnem kosilu prileže tudi počitek. Le toliko, da nogice počijejo, se trebušček umiri in da se misli zberejo za naslednje ure in dni.

Popoldne se sprehodimo okrog jezera. Opazujemo naravo, poslušamo tišino, ... seznanimo pa se tudi s planinskimi pravili, ki veljajo v in zunaj koč.

Drugače pa so popoldnevi namenjeni druženju s prijatelji, prepevanju pesmic, risanju, prosti igri. Obišče nas tudi ga. Vera, ki s seboj pripelje prav posebne goste. Njeni štirinožni prijatelji nam pokažejo, kako se rešuje, išče ponesrečene planince. Večeri pa so namenjeni crkljanju, poslušanju pravljic, pripovedovanju, kako se počutijo, kaj so opazili na izletih, kaj jim je všeč na Planini ...

Načeloma dopoldneve namenimo planinskim izletom. V dogovoru z vodniki se odločimo in naredimo plan izletov. Če nam je vreme naklonjeno, se odpravimo na Planino v Lazu, Dedno polje, Viševnik in zadnji dan na Vogar.

Seveda pa naši vodniki ne pozabijo na predstavitev planinske opreme, pripravijo nam plezanje v balvanu. Povedo nam, kako pravi planinec hodi in kako se obnašamo v gorah. Na izletih nas seznanjajo z gorskimi cveticami. In tisto, kar je najbolj pomembno, da nam pripravijo pravi PLANINSKI KRST. Tako na predvečer odhoda domov otroci (pa tudi kakšna vzgojiteljica) postanejo pravi kršчени planinci. Malo jih dobijo po riti, rešijo kakšno uganko, poimenujejo cvetlico, ...

V takem planinskem vzdušju minevajo dnevi, ki kar prehitro tečejo in kmalu je tukaj petek in kovčki ter torbe že čakajo, da jih naložijo na traktor in jih Boštjan odpelje v dolino. Otroci pa polni lepih doživetij in vtisov pomahajo Planini v pozdrav. Nekje v srčku pa skrivajo željo, da se nekoč spet vrnejo sem gor v planine ...

»NAŠE PLANINE SO PRAVA LEPOTA. NI TO TAKO, KO IZ MESTA GLEDAŠ NA PLANINE, TO MORAŠ ITI PRAV NA VRH PLANINE, DA DOŽIVIŠ PRAVO LEPOTO«.

Gašper, 10 let (junij 1990)

Z VLAKOM NA PLANINSKI IZLET (OŠ OSKAR KOVAČIČ)

MAJDA PRIMEC, UČITELJICA, MENTORICA PLANINSKEGA KROŽKA

Planinci iz OŠ Oskarja Kovačiča v Ljubljani smo planinsko sezono v šolskem letu 2024/25 začeli v mesecu oktobru. Planinski krožek že mnogo let obiskujejo učenci od drugega do devetega razreda. Leto za letom se družijo z nami, z nami rastejo in zorijo. Lepo je spremljati njihov razvoj in napredek na drugačen način, z nahrbtnikom na ramenih in v planinskih čevljih, med kramljanjem in opazovanjem lepot naše Slovenije. Za nas mentorje in vodnike je to pravi privilegij.

Letos se nam je spet pridružilo kar nekaj najmlajših iz drugih razredov. Naš prvi pohod višinsko ni bil pretira-

no zahteven, saj novih najmlajših članov nismo želeli prestrašiti. Na izlet oziroma pohod smo se odpeljali z vlakom do Grosuplja. Našim mladim planincem smo naredili veliko veselja, saj so se nekateri z vlakom peljali prvič.

Ob dogovorjeni uri smo se zbrali na železniški postaji na Rakovniku. Dan je bil poln pričakanj. Pot do Grosuplja je kar prehitro minila in že smo v strnjeni koloni pešačili skozi vas Spodnja Slivnica v gozd, mimo zaselka Cerovo.

Od tu naprej se je pot dvigala po kraškem gozdnem terenu do Županove jame, ki jo je leta 1926 odkril takratni lokalni župan in se po njem tudi imenuje. Pod vodstvom jamskih vodnikov smo si ogledali čudovite skrivnosti ene lepših kraških jam v Sloveniji. Jamo sestavlja sedem čudovitih dvoran, ki jih povezuje preko 600 metrov poti in veliko stopnic. Opazovati čudovite kapnike, ki so se lesketali v soju svetlobe in vodnih kapljic, je bilo prav posebno doživetje. Opazovali smo tudi netopirje, ki so si v jami našli zavetje, in še druge majhne živalice, ki so si jamo izbrale za svoje bivališče.

Ko smo se vračali, nas je pot vodila mimo protiturškega tabora Cerovo, ki velja za enega najbolj ohranjenih v Sloveniji. Nekdaj je služil za zaščito blaga in hrane, vanj pa so se zatekali tudi vaščani, ki so bežali pred napadalskimi Turki.

V Ponovi vasi smo se ustavili še na Malem ranču, kjer se lahko otroci učijo jahanja in spoznavajo življenje v naravi. Hitro smo pobožali pet prijaznih konj, predolgo pa se nismo smeli zadržati, saj nas vlak v Grosuplju ni čakal, kot nas navadno čaka avtobus.

Ker je bila pot nazaj še dolga, smo morali kar hitro hoditi, da smo prispeli do železniške postaje. Bili smo res pozni in zadnji del poti smo tekli. Imeli smo srečo, saj je vlak nekoliko zamujal. Uspelo nam je, da je vsa naša razvlečena kolona mladih pohodnikov pravočasno pritekla na peron.

Radostno je bilo prisluhniti iskrenemu veselju, da smo ulovili vlak. Sedli smo na vlak in se odpeljali nazaj v Ljubljano.

To je bil zares poseben dan, poln presenečenj, naravnih lepot, adrenalina, dobre volje, sodelovanja, sreče in zadovoljstva.

Ko po takem dnevu odhajam domov, me preveva misel: »Zato sem rada učiteljica!« Življenje z mladimi izven šolskega okolja pa je nekaj, kar me vedno znova navdihuje.

FRIZERJI V VIŠAVAH – VZPON NA TRIGLAV – NEIZMERNI RAZGLEDI, NEPOZABNI TRENUTKI IN NOVE "PRAVE" SLOVENKE IN SLOVENC

ANDREJA KORDIŠ

Dvanajst pohodnikov Planinske skupine SFŠ Ljubljana, se je v soboto, 7. 9. 2024, ob 5. uri zjutraj zbralo pred šolo. Bili smo polni pričakovanj za dvodnevno pustolovščino na najvišji vrh Slovenije, Triglav. S tremi avtomobili smo se odpeljali na Pokljuko, kjer smo ob vojašnici pustili vozila, naredili prvo spominsko fotografijo in zagrizli v pot, ki nas je najprej vodila skozi gozd proti planini Konjščica. Vzdušje je bilo odlično, pričakovanja visoka, saj je vreme napovedovalo popolne razmere za osvajanje vrha.

Na začetku naše poti na Pokljuki

Pot nas je vodila mimo čudovitih razgledov in čez strme predele, vse do Vodnikovega doma, kjer smo naredili daljši postanek in se spomnili slovenskega pesnika Valentina Vodnika, ki ni bil le pomemben literat, ampak tudi gornik in pisec planinske poezije. Z njegovo poezijo smo se še bolj povezali z naravo, ki nas je obdajala, in s kulturno dediščino, ki jo predstavljajo slovenski gorniki.

Počitek

Med vzpenjanjem proti Studorskemu prevalu

Po vzponu do Planike je bilo čutiti vznemirjenje, saj je kar devet članov odprave prvič osvajalo Triglav. Pod skrbnim vodstvom našega vodnika Janeza Medveda smo se opremili s plezalno opremo in se podali na najbolj vznemirljiv del poti – plezanje čez Triglavsko škrbino proti vrhu. Strah in napetost sta hitro izginila, ko smo se zbrano pripenjali na jeklenice in se počasi, a varno vzpenjali. Na vrhu nas je čakal veličasten pogled na Aljažev stolp in neskončne panorame Julijskih Alp. Občutek zmage in ponosa je preplaval celotno skupino, saj smo po dveh urah plezanja skupaj stali na vrhu Slovenije.

"Upam in želim si doživeti še več takih spominov, razgledov, nasmehov, stokanj, spodbujanj. Hvala, ker ste," je z navdušenjem povedal Simon, eden od mladih planincev, ki je prvič osvojil Triglav.

Plezanje v Triglavski škrbini.

Po tradicionalnem "krstu" devetih novih Slovencev, smo se s ponosom fotografirali s slovensko in frizersko zastavo, nato pa počasi začeli sestopati. Pot do Planike je zaradi gneče trajala kar tri ure, a lepota razgledov in prijetna utrujenost sta nas še dodatno povezali.

Še planinski krst in spominski žig, potem pa varno v dolino.

Ponosna planinska ekipa osvojila Triglav.

Zvečer smo uživali v zasluženi topli večerji in kljub veliki gneči hitro zaspali, polni vtisov in občutka izjemnega dosežka. Naslednji dan smo se v oblačnem in vetrovnem vremenu hitro spustili nazaj v dolino, ves čas obujajoč spomine na vrhunec dvodnevnega pohoda.

Še ena fotka s sestopa že proti Planiki.

Ponosni na podvig in že blizu koče.

"Hvala vsem še z moje strani. Super družba ste in se vidimo zagotovo še na mnogih podvigih. Bravo in ponosna sem na vse. Smo kr norci in razturamo!" je še dodala Nastja, ena od mladih pohodnic, navdušena nad skupinskim vzponom.

Srečni v skupini eden za drugim počasi in varno v dolino.

Pohod na Triglav ni bil zgolj fizični podvig, ampak tudi priložnost za poglobljanje prijateljstev in ustvarjanje spominov, ki bodo ostali za vedno. Hvala našemu vodniku Janezu Medvedu in Planinskemu društvu LPP za pomoč pri izpeljavi tega podviga. Vreme nas je podprlo, a najpomembnejše je, da smo vsi varno in uspešno dosegli cilj.

Planinska skupina na šoli deluje od aprila leta 2018 pod mentorstvom Sabine Kolenc in Andreje Kordiš, ki poučujeta športno vzgojo in slovenščino. S tem dvodnevni pohod smo na SFŠ Ljubljana zaključili planinsko sezono 2023/2024, a spomini na Triglav bodo še dolgo ostali zapisani v naših srcih.

PO RILKEJEVI POTI, 18. FEBRUAR 2024

JOŽE ZUPANČIČ

Angeli (pravijo) često ne vejo, ali med živimi ali med mrtvimi hodijo.

Gornji stih je vzet iz pesnitve Devinske elegije pesnika Rainerja Maria Rilkeja (po prevodu Kajetana Koviča). Ta veliki srednjeevropski pisatelj proze in lirike, rojen v Pragi l. 1851, je končal svojo življenjsko pot l. 1926 v Montreuxu v Švici. Svoj čas je preživel v obilici tegob, značilnih za revne umetnike druge polovice 19. stoletja. Svoje srečnejše dni je preživel v Devinu pri Trstu, kjer je bil skoraj leto dni gost v Devinskem gradu. Pot njegovih sprehodov, imenovano po njem, nam je vodnica Marinka pripravila za to februarsko nedeljo.

Tako je bilo na začetku poti.

Steza, ki vodi proti Devinu.

Od Ljubljane smo po hitri cesti podirjali čez vipavsko dolino, v Rožni dolini zavili na izvozno cesto proti Tržiču in nato na lokalno cesto do Štivanja. Tu smo si ogledali izvir reke Timave, ki na štirih mestih privre na dan blizu cerkvice svetega Janeza Krstnika.

Štivan – hoja od izvirov proti cerkvi

Pred cerkvijo Janeza Krstnika

Reka Reka izvira v vznožjih Snežnika, večkrat ponikne, najbolj znamenito v Škocjanskih jamah, in kmalu za tem konča svojo pot v nedrjih Krasa. Ponovno se pojavi v Štivanu pri Trstu kot izvir reke Timave. Od izvira naredi le nekaj ovinkov in se po dveh kilometrih izlije v Tržaški zaliv.

Štivan – eden od izvirov reke Timave

Po ogledu teh znamenitosti smo se napotili do začetne točke našega pohoda. Kakih petdeset metrov od obale smo parkirali vozilo, le nekaj korakov je bilo do razgledne točke na robu pečine.

Naša pohodna pot je vodila med lovorjevimi drevesi po robu osemdeset do sto metrov visoke pečine. Lahko smo gledali in občutili spodaj valovito vetrovno morje. Več razglednih točk nam je nudilo prekrasen pogled z morjem in kraji v daljavi, od Trsta in gradu Miramar na eni strani, do Gradeža na drugi.

Kako uro prijetnega sprehoda smo potrebovali do mesta Devin z gradom v ospredju, ki je bil zaprt za obiske. Malo smo se sprehodili po mestu Devin, tipičnem obmorskem mestecu, in se po isti poti vrnili do Sesljana.

Dve uri hoje sta bili za nami, sedli smo v vozilo in se spotoma na kratko ustavili še ob Doberdobskem jezeru, si delno ogledali mesto Doberdob in park v okolici. Tako so hitro minile prijetne urice tega presenetljivo zanimivega izleta. Zadovoljni smo se posedli v kombi in se popeljali nazaj proti Ljubljani.

PRVI POHOD PLANINSKE SKUPINE SFŠ NA GRMADO IN ŠMARNO GORO

ANDREJA KORDIŠ

V soboto, 5. oktobra 2024, je Planinska skupina SFŠ (Srednja frizerska šola) Ljubljana uspešno izpeljala svoj prvi pohod na Grmado (676 m) in Šmarno goro (669 m) v letošnjem šolskem letu. Čeprav smo sprva načrtovali vzpon po plezalni Pogačnikovi poti, smo zaradi nedavnega obilnega deževja in posledično spolzkega terena izbrali varnejšo alternativo – Mazijevo stezo iz Tacna.

Na izhodišču

Šest dijakov, med njimi tudi trije novi člani, ter spremljevalci smo parkirali v Tacnu ob reki Savi. Pot nas je vodila skozi gozd do ravnice Spodnja kuhinja, od tam pa smo zavili levo na strmo Mazijevo stezo. Med vzponom so se nam občasno odpirali razgledi proti dolini in Polhograjskim Dolomitom, a oblačno vreme je nekoliko zameglilo daljše razglede. Kljub temu je reka Sava, ki je bila zaradi padavin obarvana kot bela kava, pritegnila največ pozornosti s svojo barvito podobo.

Pot nas je vodila do grebena Grmade, kjer smo se povzpeli do vrha in srečali redarje, ki so nas obvestili o 45. teku na Šmarno goro. Po krajšem postanku

smo nadaljevali proti sedlu med Grmado in Šmarno goro ter se po gozdni poti povzpeli na vrh Šmarne gore. Na cilju nas je mentorica Sabina razveselila z ocvrtimi miškami – pravo lokalno specialiteto. Ob tem smo navijali za tekače, ki so ravno takrat premagovali zahtevno progo.

Sestopili smo mimo otroških igrin in zvona želja, polni vtisov in navdušenja nad uspešno izvedenim prvim pohodom. S skupno fotografijo pod frizersko zastavo smo pohod sklenili in že nestrpnost pričakujemo nove planinske podvige.

Na vrhu z zastavo

Zadovoljni na vrhu

5. TRADICIONALNI POHOD NA PLANINO PRI JEZERU, 2. FEBRUAR 2025

JOŽE ZUPANČIČ

Lanski, 4. tradicionalni pohod na Planino pri Jezeru je zelo lepo uspel v vseh pogledih. Letos pa se je kocka glede udeležbe obrnila manj ugodno. Bilo je kar nekaj opravičil pred dogodkom, po optimistični varianti naj bi nas bilo okrog deset. A začele so se odpovedi ena za drugo, večinoma zaradi vremena, menda se je v soboto Sloveniji iz zahoda približevalo nekaj dežnih kapelj. Vodnik Stane je bil odločen, da izlet v vsakem primeru bo. Zaradi lepšega vremena je prestavil pohod s sobote na nedeljo. Ponovno je obvestil vse kandidate in dobil še nekaj odpovedi. Upam, da nisem preveč krivičen do vseh, ki na Planino res niso mogli iz zdravstvenih, družinskih ali ostalih osebnih razlogov.

Prihod na Planino v Lazu

Na naši Planini je bilo kakih petnajst centimetrov snega, zato nam ni bilo pretežko, ko smo proti Panini v Lazu zakorakali v celi sneg. Pot je potekala zelo prijetno in v prekrasnem zimskem vremenu. Uro in pol smo potrebovali do postanka na Planini v Lazu, kjer smo ob medicini posedeli z dvema domačinoma. Sledila je dobra ura gozdne hoje malo gori, naprej in navzdol do našega vozila na Planini Blato. Krog je bil sklenjen.

Prihod na zasneženo Planino pri Jezeru

Tako smo se v Parlamentu zbrali štirje udeleženci in demokratično odločili, da pohod malo spremenimo. Vozilo smo parkirali na Planini Blato in začeli po znani, a pobeljeni poti proti Planini pri Jezeru. Med potjo nas je ob poti presenetila količina podrtega drevja in opazili smo delo nekoga, ki je pot že lepo očistil. Do koč na Planini pri Jezeru je hoja hitro minila. Malo smo posedeli v brunarici, se okrepčali in si ogledali napredujoča dela obnove koč. Tu gori smo se lepo razgovorili, med drugim je Iva pripovedovala o zanimivem potovanju sina v Ameriko. Marko o turnem smučanju. Stane o pohodih. Jaz pa spet nekaj čudnih o obnovi koč: da bi bilo treba peč podreti in položiti nov lep kamin ali peč, položiti po ploščicah laminat v barvi, ki bi poživila ta precej hladen osrednji prostor koč. Na srečo so me sogovorniki opozorili, da take ideje v društvu ne bodo dobro sprejete.

Počitek na Planini v Lazu

Za konec smo se spet ustavili v hramu demokracije, veselo popili pijačo in zaključili predzadnji izlet programa pohodov PD LPP 2024/25.

KAKO NAPREDUJE PRENOVA JEDILNIC NA NAŠI KOČI NA PLANINI PRI JEZERU

TOMAŽ RUSIMOVICH

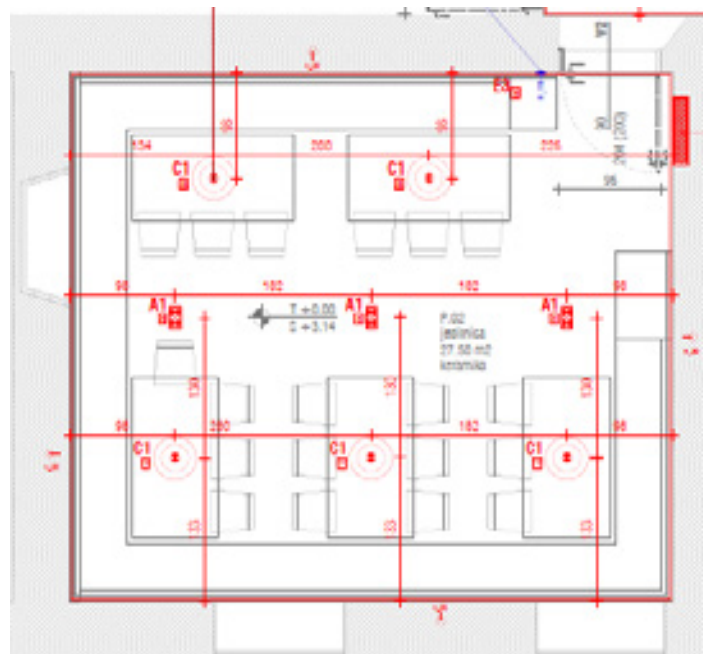
Ideja o prenovi obeh jedilnic je zorela skoraj eno leto. Že pri prenovi spodnjih sanitarij in hodnika, ki smo jo dokončali pred začetkom lanske sezone, smo nabavili talno keramiko tudi za obe jedilnici, tako da je talna keramika v pritličju enotna (razen kuhinje in shramb). Prenovo jedilnic smo dorekli z arhitektko in oktobra so bili narejeni načrti z vsemi podrobnostmi.

Vedeli smo, da bo jesen kratka, zato je ekipa prostovoljcev že prvi ponedeljek po zaprtju koč (23. 9. 2024) izpraznila obe jedilnici (mize, stole, šank, klopi, slike itd.), ostale so le prazne stene! Dogovorjeni smo bili, da bodo stenske opaže, vrata itd. odstranili izvajalci prenove, nakar pridejo na vrsto zidarji in keramičarji. Po odstranitvi opažev in notranje izolacije, ki so do stropa zakrivali stene, smo ugotovili, da so stene le na grobo ometane in prekrte s črno plesnijo, ki se je nabirala dobrih 40 let – verjetno že v prvih letih nove koč, ko smo dvakrat pripravili tudi silvestrovanje in so mrzle stene kljub izolaciji in parni zapori vleklo nase vlago, ki je nastajala v prostorih! Stenski ometi so ponekod tudi odstopili, zato jih je bilo treba odstraniti in zid na novo ometati. Nato so prišle na vrsto talne ploščice, ki jih je bilo relativno lahko odstraniti in nadomestiti z novo keramiko. Pred polaganjem ploščic so prestavili tudi vodovod in odtok šanka, ki bo po novem v obliki črke L in bo imel korita ob zunanji steni. Po tej fazi so prišli na vrsto električarji, ki so na vse stene položili cevi in namestili podnožja za stikala, vtičnice itd. Ta faza je dvignila največ finega prahu, saj so se dela lotili kar s tremi »štemaricami«. Ko so bile vertikalne elektro cevi položene, je prišel na vrsto fini omet. V mojih gradbenih časih je bil fini omet iz mivke in apna in zato sive barve, sedaj pa je omet v papirnatih vrečah in se samo zmeša z vodo, pa je pripravljen za ometavanje. Fino ometane stene so bele barve. Vidim, da je zidarska tehnika v zadnjih desetletjih naredila velik napredek, ki ga ne poznam več.

Oktobra smo se sestali vodja prenove Robi, ki koordinira obrtnike, arhitektka Monika Fink in moja malenkost na sedežu proizvodnje pohištva LIP Bohinjska Bistrica; dorekli smo, kako bodo izgledali opaži, klopi, stoli, šank, vrata in spuščen lesen strop. Arhitektka Monika je poskrbela, da so v njenem arhitektnem biroju NAVA pripravili načrte za končni izgled prenovljenih jedilnic; na podlagi tega so v LIP-u izdelali vse elemente za stenske obloge, strope in klopi, pohištvo pa bodo naredili spomladi.

Načrt prve jedilnice

Načrt druge jedilnice

Načrtovali smo, da bomo, ko bodo na LIP-u naredili lesene elemente, začeli z montažo, vendar so bili mizarji zasedeni, ker so praktično do konca leta delali na bungalovih za Turizem Bohinj.

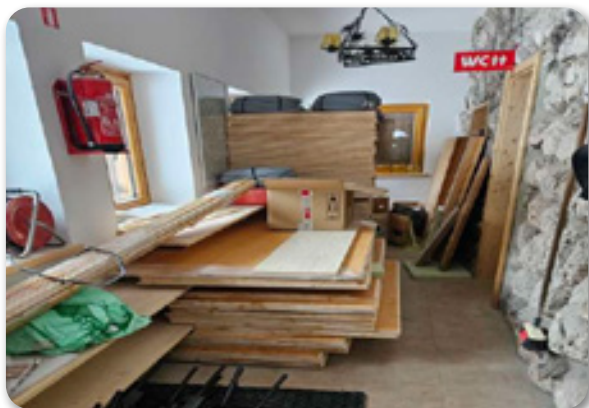
V začetku decembra so bili leseni elementi za stenske obloge, lesen strop in klopi končani in naš prevoznik Boštjan je vse srečno dostavil do koč.

Prvi teden po novem letu je mizar Mirko sporočil, da pride pogledat, kako bo pritrdil lesen strop na »mon-ta« strop v obeh jedilnicah.

Jedilnica je bila polna materiala za montažo.

Hodnik je bil poln elementov za opaž in strope.

Z gospodarjem Markom sva se dogovorila, da gremo do koč že v soboto, da zakurimo kmečko peč in vsaj malo temperiramo obe jedilnici. Ker so bila vsa vrata v jedilnicah odstranjena, nam je toplota uhajala v zgornje nadstropje in na hodnik, a malo se je pa le ogrelo.

V soboto nas je koč dočkala v pravi zimski sončni idili.

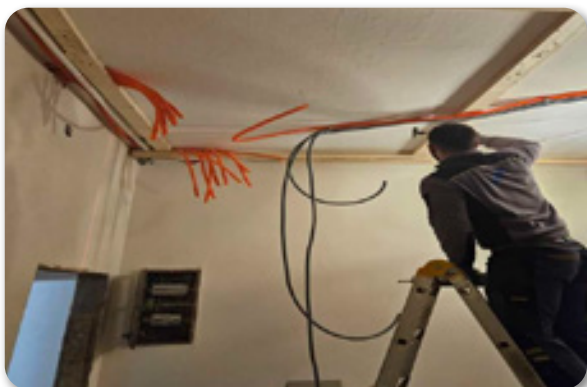
Štirikolesnik z mizarskim orodjem.

V nedeljo smo zaslišali brnenje štirikolesnika: Mirko se je – kljub snegu – uspel pripeljati do koč. Ko se je v brunarici malo pogrel in popil čaj, smo se lotili dela.

Pripravili smo oder, da je Mirko dosegel do stopa, in kmalu so bile prve letve že pritrjene na strop. Letve je pritrdil s samoreznimi vijaki za beton, ki jih je privil pod kotom 45 stopinj, da so kljub tanki plasti monta opeke dobro prijeli. V ponedeljek sta bila oba prostora gotova in pripravljena za montažo lesenih tramov in vmesnih polnil. Toda pred zapiranjem stropa je bilo treba povezati vse električne instalacije (cevi) za montažo luči, vtičnic itd.

V ponedeljek smo poklicali električarje in jim povedali, da je strop pripravljen za montažo električnih instalacij. Obľubili so, da pridejo v torek (vsa oprema: cevi, žice, kabli itd. so bili v koči že od decembra). Pričakovali smo, da se bodo nekako pripeljali do Planine Blato in nato pripešali do naše koč, vendar smo tudi tokrat doživeli presenečenje. V torek okoli devete ure zaslišimo brnenje motorja in Boštjanova toyota se pripelje do koč. To, da bi kdo v januarju s terencem lahko pripeljal do koč, se še ni zgodilo. Dva fanta sta pretresena stopila iz avta in priznala, da take vožnje še nista doživela! Boštjan je na zadnja kolesa dal verige, nato pa se je zagnal v strme gozdne vlake do Planine. Če se je ustavilo, je ponovno vzel zalet in se dvakrat, trikrat zagnal v zamet, in je šlo, v strminah pa si je pomagal z vitlom ter se tako uspešno prebil skozi skoraj polmetrsko zasneženo pot! Znanje, trma in dober terenec so bili zmagovita kombinacija!

Električarja sta se kmalu po prihodu že lotila dela in cevi so bile hitro preko stropa povezane s cevmi v stenah, določili so tudi priključke za luči in veselje je bilo gledati, kako spretno sta oba povezala vse cevi do stikal in priključne omarice.

Električar povezuje cevi.

Cevi so povezane, sedaj je na vrsti lesen strop.

Mizar Mirko se je lotil konzol, na katerih bodo nove klopi. Klopi bodo pritrjene na konzole in ne bodo imele nog do tal, kot so jih imele stare klopi, kar bo olajšalo pometanje in čiščenje tal.

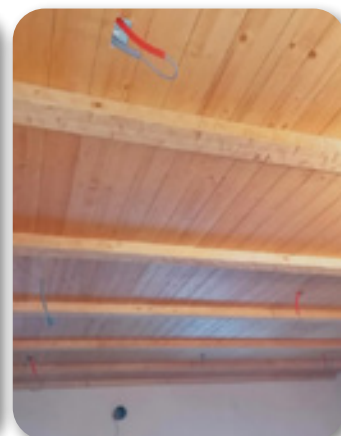
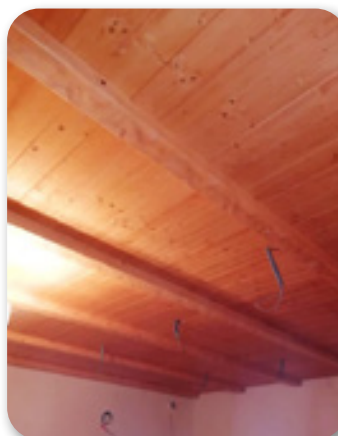
Ogrodje klopi na konzolah.

Naša skupina: gospodar Marko, njegova žena Mojca in jaz smo se v torek popoldan odpravili proti dolini in pustili mojstre same, da so lahko v sredo dokončali delo. Električarji so v cevi potegnili žice ali kable, Mirko pa je dokončal pritrditev konzol za klopi v obeh prostorih. V ponedeljek in torek je ves dan in tudi ponoči padal dež in pihal veter, tako da smo bili ob povratku precej mokri, saj je bil sneg tako moker, da je imel suhe noge le Marko, ki se je na koči obul v gumijaste škornje.

Naša ekipa zapušča koč.

V sredo nam je Mirko sporočil, da so električarji končali delo, on pa je tudi pripravil vse potrebno za končno montažo stropa, stenskih oblog in klopi, vendar bo to opravil v aprilu, ko se bo vreme ustalilo in bo prišel na koč z večjo ekipo, da bodo vse predvideno končali v tednu dni.

Lesena stropa v glavni (levo) in v drugi jedilnici (desno)

Spomladi bomo v LIP-u dorekli izdelavo vrat, šanka in še nekaj elementov, da bomo lahko v maju dokončno zmontirali vse, kar nam je ostalo, in začeli novo sezono s prenovljenima jedilnicama, ki bosta zagotovo nudili prijetno okolje za naše goste. Več kot tekst pa vam bodo povedale priložene slike!

KRATKO POROČILO MARKACIJSKEGA ODSEKA

IVA BOŽNAR

Leto 2024 je bilo za naju z Žarkotom Djurićem kar lepo in uspešno. Žarko je najprej očistil pot s ceste na Vogar do poti, ki vodi s Planine Blato na Planino pri Jezeru. Tam je bilo kar nekaj dela, saj je bilo podrtih veliko dreves. Podrta drevesa je požagal in odstranil, da je bila pot sproščena. Tudi letos je Komisija za planinske poti pri PZS organizirala – tokrat že 11. – dan slovenskih markacistov. Povabila je vse markaciste z vseh koncev Slovenije, da stopijo skupaj in združijo prijetno s koristnim. Letos so se obnavljale planinske poti na območju Bohinja. Na ta dan smo obnovili pot od Planine Blato na Planino v Lazu. Bilo je veliko dela. Sedaj je tudi ta lepo markirana in očiščena.

Tudi za letos ostane še veliko dela. Koliko dodatnega pa bo dala zima, se bo pokazalo, ko bo skopnel ves sneg. Upam, da ne veliko.

Markacistka Iva

Markacist Žarko

Želim vam veliko prijetnih in lepih trenutkov, ko boste hodili po poteh, katere ureja markacijska ekipa Planinskega društva LPP. Vabim vse člane, da se nam še kdo pridruži.

REZERVACIJSKI SISTEM NA NAŠI KOČO ŽE DELUJE

TOMAŽ RUSIMOVČ

Rezervacijski sistem BENTRAL, ki smo ga v lanskem letu preko PZS prvič začeli uporabljati na naši koči, smo najprej vnesli letošnje cene za sobe, ležišča in druge storitve (zajtrk, polpenzion, penzion, rjuha za enkratno uporabo itd.), nato pa smo s pomočjo skrbnika MICROGRAM, ki nam vzdržuje tudi davčne blagajne, sistem aktivirali. Od 5. 2. do 7.2 smo v sistem dobili že 87 rezervacij z vsega sveta, kar pomeni, da je naša koča za obiskovalce Bohinjskih planin zelo privlačna.

Država	Rezervacije
Belgija	12
Estonija	2
Grčija	14
Kanada	1
Madžarska	4
Nemčija	35
Nizozemska	9
Slovenija	2
Velika Britanija	6
Združene države Amerike	2

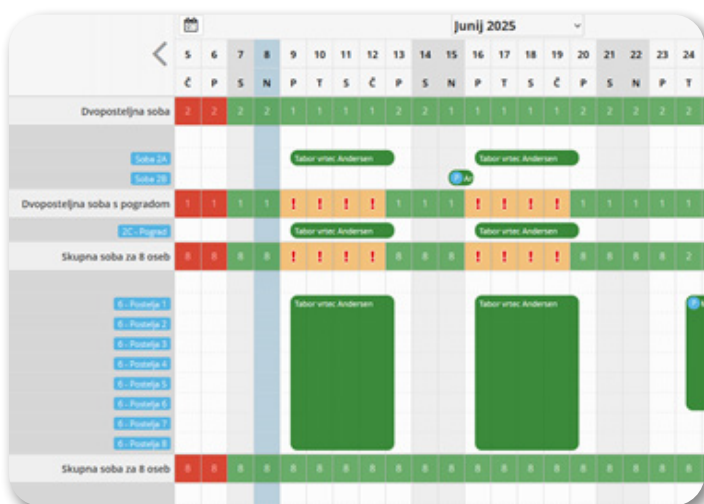
Pregled rezervacij, ki so prišle v prvih treh dneh delovanja sistema.

Dostop do rezervacijskega sistema je možen preko naše spletne strani z gumbom **REZERVACIJA**, ali pa našo kočo poiščete na spletni strani PZS in tam sprožite postopek rezervacije. Vsi, ki rezervirajo prenočišče, morajo v postopku rezervacije naročeno tudi s pomočjo plačilne kartice takoj v celoti plačati. Rezervacija se lahko stornira dva dni pred prihodom, kasneje pa ne več; denar se kljub neprihodu ne vrne naročniku rezervacije in ostane društvu. Lani smo imeli nekaj primerov, ko večje skupine domačih planincev zaradi zelo slabega vremena niso prišle na kočo in smo v tem primeru denar vrnili naročniku. Kljub krutim pravilom rezervacijskega sistema skušamo biti do planincev prijazni, in to se na dolgi rok obrestuje. V nasprotju z nami pa je Planinsko društvo

Ljubljana Matica zaradi težav, ki so bile v prvem letu obratovanja, iz rezervacijskega sistema izstopilo in so naročili nov rezervacijski sistem, v katerem bodo samo njihove kočice, kar verjetno ni dobro za planince, ki nimajo vseh koč v enem rezervacijskem sistemu.

Takoj po aktiviranju rezervacijskega sistema smo vnesli vse svoje rezervacije, da nam kapacitet ne bi zasedli drugi uporabniki. Rezervirali smo dva tabora otrok iz vrtca Andersen in dva večdnevna izleta za potrebe našega društva in pobratenega SPD Trst. Lani smo malo zamudili in smo imeli težave pri izletu Planinarjenje po Fužinskih planinah, ker sta bili v istem terminu že dve večji rezervaciji.

Osnovna stran rezervacijskega sistema BENTRAL

V nadaljevanju prispevka pa nekaj informacij, ki so glede rezervacijskega sistema planinskih koč objavljene na spletni strani PZS <https://www.pzs.si/vsebi-na.php?pid=268>:

Rezervacijski sistem Bentrall PZS za planinske kočice

(angleška verzija rezervacijskega sistema)

S par kliki na spletu do zagotovljenega ležišča v planinski kočici!

Ob pričetku rezervacije so navedene polne cene nočitve, brez upoštevanja popustov PZS. Članski popust se obračuna, ko v rubriki STORITVE označite, da ste član Planinske zveze (oz. bilateralnega sporazuma za tujce). OB PRIHODU V KOČO JE POTREBNO ČLAN-

STVO IZKAZATI Z VELJAVNO ČLANSKO IZKAZNICO, v nasprotnem se članski popust ne upošteva in plačate polno ceno.

Za rezervacijo potrebujete bančno kartico (VISA / MASTERCARD), ki omogoča spletne nakupe. Znesek storitve se vam trga v celoti. Rezervacijo lahko brezplačno odpoveste do 2 dneva pred prihodom s klikom na povezavo, ki jo dobite v e-pošti. Vplačani znesek za preklicano rezervacijo dobite povrnjen v celoti, v roku od 1-5 dni, odvisno od vaše banke. Če bi radi rezervacijo spremenili (število oseb, drug datum), jo morate odpovedati in čim prej narediti novo.

Trenutno so v Sloveniji v rezervacijski sistem vključene naslednje planinske kočice:

- Aljažev dom v Vratih
- Cojzova kočica na Kokrskem sedlu
- Dom Planika pod Triglavom
- Dom Valentina Staniča pod Triglavom
- Kamniška kočica na Kamniškem sedlu
- Kočica na Doliču
- Kočica na Golici
- Kočica na Planini pri Jezeru
- Kočica pod Bogatinom
- Planinski dom pri Krnskih jezerih
- Planinska kočica na Uskovnici
- Poštarski dom na Vršiču
- Prešernova kočica na Stolu
- Šlajmarjev dom v Vratih
- Vodnikov dom na Velem polju
- Zasavska kočica na Prehodavcih

Ključni elementi rezervacijskega sistema za planinske kočice:

- Ob rezervaciji je znana končna cena nočitve za gosta.
- Rezervacija je končana/potrjena s plačilom končnega stroška s kreditno kartico.
- Rezervacijo lahko brezplačno odpoveste kadarkoli do 1-2 dneva pred prihodom (odvisno od posamezne planinske kočice). V primeru odpovedi prejmete plačana sredstva nazaj na vašo kreditno kartico.
- Sistem omogoča upoštevanje popusta za člane PZS pri strošku nočitve.
- Rezervacija je možna 24 ur na dan.

skupina Javni holding Ljubljana

Ljubljanski potniški promet sodeluje v projektu Mestne občine Ljubljana
»Misija 100« - do leta 2030 postati eno izmed
100 podnebno nevtralnih in pametnih mest.

**Zavezali smo se, da bomo do leta 2030 dosegli
ogljico nevtralnost voznega parka.**

Hvala, ker tudi vi z uporabo javnega potniškega prometa
prispevate k zmanjšanju ogljičnega odtisa.

IZLETI PD LPP 2025/26

datum	naziv izleta	zaht.	čas hoje	vodnik
MAREC 2025				
22. 03. 2025, SO	Grintovec	L	–	J. Medved
APRIL				
05. 04. 2025, SO	Hleviška planina	L	3-4 ure	Marinka Koželj Stepic
MAJ				
02. 05. 2025, PE	Glinščica	L	4-5 ure	S. Kragelj
JUNIJ				
14. 06. 2025, SO	Šavnik	L	3-4 ure	Marinka Koželj Stepic
28. 06. 2025, SO	Montaž	ZZ	–	J. Medved
JULIJ				
12. 07. 2025, SO	Škrlatica	Z	–	J. Medved
13. 07. 2025, NE	Srečanje pobratenih društev SPDT in PD LPP	L	3 ure	Izlet UO PD LPP
26. 07. 2025, SO	Prisojnik	L	–	J. Medved
AVGUST				
2.-3. 08. 2025, SO	Triglav	ZZ	–	J. Medved
22.-24. 08. 2025, PE-NE	Planinarjenje po Fužinskih planinah	L + ZZ	5 ur	Izlet UO PD LPP
30. 08. 2025, SO	Kanin	Z	–	J. Medved
SEPTEMBER				
06. 09. 2025, SO	Ojstrica	Z	–	J. Medved
20. 09. 2025, SO	Ratitovec	L	4 ure	F. Bergant
27. 09. 2025, SO	Terska dolina (II)	L	3-4 ure	Marinka Koželj Stepic
OKTOBER				
11. 10. 2025, SO	Medvednica (HR)	L	4-5 ur	Marinka Koželj Stepic
18. 10. 2025, SO	Nanos	L	4 ure	F. Bergant
25. 10. 2025, SO	Izlet v neznano	L	3 ure	Izlet UO PD LPP
NOVEMBER				
16. 11. 2025, NE	Kostanjeva nedelja (martinovanje SPDT)	L	3 ure	Izlet UO PD LP
DECEMBER				
06. 12. 2025, SO	Prednovoletno srečanje Pr Mehačk	S	3 ure	Izlet UO PD LPP
JANUAR 2026				
09. 01. 2026, SO	Nočni pohod na Polhograjsko grmado	S	–	F. Bergant
31. 01. 2026, SO	6. Tradicionalni pohod na Planino pri Jezeru	S	9 ur	S. Kragelj
FEBRUAR 2026				
07. 02. 2026, SO	Sv. Ana nad Ribnico	S	4 ure	Marinka Koželj Stepic
28. 02. 2026, SO	Peca	Z	–	J. Medved

Legenda:

L - lahka tura

Z - zahtevna tura

ZZ - zelo zahtevna tura

S - snežna tura